

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Jęksa

Sędziowie: SSO Piotr Gerke

SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Langocz

przy udziale M. J. Prokuratora Prokuratury Rejonowej we Wrześni

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2018 r.

sprawy **E. P. i D. T. (1)**

oskarżonych z art. 278 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców obu oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z dnia 29 września 2017 r. sygn. akt II K 253/15

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów J. S. oraz A. S. kwoty po 516,60 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia oskarżonych E. P. i D. T. (1) z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa należnych od nich po połowie kosztów procesu za postępowanie odwoławcze i nie wymierza im opłaty za II instancję.

H. B. S. P. G.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 maja 2018 r., na podstawie art. 457 § 2 kpk w zw. z art. 423 § 1a kpk sporządzone na wniosek obrońcy w zakresie dotyczącym oskarżonego D. T. (1).

D. T. (1) został oskarżony o to, że:

- I. w dniu 2 stycznia 2015 r. w K., województwa (...), na drodze publicznej przy ulicy (...) kierował samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,73 mg/dm³ alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 kk,
- II. w dniu 2 stycznia 2015 r. w W., gminy P., województwa (...), wspólnie i w porozumieniu z ustalonym sprawcą, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia telefonu komórkowego marki I. (...) o wartości 2.000 zł oraz telefonu komórkowego marki S. o wartości 500 zł o łącznej wartości strat 2.500 zł na szkodę A. M. (1), przy czym czynu tego dokonał w ciągu 5 lat po odbyciu kary 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności w okresie od 28 lipca 2009 r. do 25

grudnia 2011 r. za podobne przestępstwo umyślne orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego we Wrześni sygn. akt II K 249/08, tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zb. z art. 64 § 1 kk,

III. w tym samym miejscu i czasie, wspólnie i w porozumieniu z ustalonym sprawcą, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia samochodu osobowego marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 6000 zł na szkodę K. M., przy czym czynu tego dokonał w ciągu 5 lat po odbyciu kary 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności w okresie od 28 lipca 2009 r. do 25 grudnia 2011 r. za podobne przestępstwo umyślne orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego we Wrześni sygn. akt II K 249/08, tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zb. z art. 64 § 1 kk,

IV. w tym samym miejscu i czasie, dokonał naruszenia nietykalności cielesnej A. M. (1) poprzez uderzenie go pięścią w klatkę piersiową, tj. o przestępstwo z art. 217 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Gnieźnie, wyrokiem z dnia 29 września 2017 r. wydanym w postępowaniu przeprowadzonym pod sygn. akt II K 253/15, uniewinnił **oskarżonego D. T. (1)** od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II.

Jednocześnie Sąd **oskarżonego D. T. (1)** uznał za winnego czynu zarzucanego w pkt I, popełnionego w sposób w punkcie tym opisany, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za to, na podstawie art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 1 kk i art. 43 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, w związku z popełnieniem powyższego przestępstwa, Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

W oparciu o art. 49 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, w związku z popełnieniem przestępstwa z art. 178a § 1 kk, Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500 zł.

Zgodnie zaś z art. 50 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, został wobec oskarżonego orzeczony środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie jego odpisu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w K. przez okres 30 dni.

Ponadto, **oskarżony D. T. (1)**, w ramach czynów zarzucanych mu w punktach III oraz IV, został uznany za winnego tego, że w dniu 2 stycznia 2015 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z E. P., po uprzednim zastosowaniu przemocy wobec A. M. (1) poprzez jednokrotne uderzenie go w klatkę piersiową i odepchnięcie zabrał mu w celu krótkotrwałego użycia samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność K. M. o wartości ok. 5000 zł, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego we Wrześni z dnia 24 grudnia 2008 r., sygn. akt II K 249/08 za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz w ciągu 5 lat po odbyciu tej kary w okresie od dnia 28 lipca 2009 r. do 25 grudnia 2011 r., tj. przestępstwa z art. 289 § 1 i 3 kk w zw. z art. 64 § 2 kk i za to, na podstawie art. 289 § 3 kk w zw. z art. 64 § 2 kk wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Stosownie do art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk Sąd połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu i wymierzył mu karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia 3 stycznia 2015 r., a także zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. S. koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na końcu na podstawie art. 627 kpk, art. 633 kpk, art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 5, art. 6 i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 ze zm.) oraz art. 632 pkt 2 kpk Sąd zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego koszty sądowe oraz wymierzył mu opłatę w kwocie 400 zł. Jednocześnie kosztami procesu w części uniewinniającej obciążył Skarb Państwa (k. 342-345).

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca oskarżonego D. T. (1) w części dotyczącej skazania za czyn z art. 289 § 1 i 3 kk oraz w zakresie wymierzonej kary. Apelujący podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mający wpływ na jego treść oraz zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary.

Podnosząc w ten sposób apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przypisanie oskarżonemu, w ramach czynu opisanego w punkcie 8 zaskarżonego wyroku popełnienia przestępstwa z art. 289 § 1 kk i wymierzenie mu za to przestępstwo kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 8 do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonej wobec niego kary łącznej i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej w niższym wymiarze. Dodatkowo apelujący wniósł o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne, które to koszty nie zostały pokryte w żadnej części (k. 382-385).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego D. T. (1) okazała się bezzasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przed odniesieniem się do konkretnych zarzutów apelacyjnych Sąd Okręgowy będąc do tego ustawowo zobligowany, zbadał czy nie wystąpiły uchybienia, o których mowa w art. 439 kpk i art. 440 kpk, powodujące konieczność ingerencji w zaskarżony wyrok niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, po czym stwierdził, że w sprawie nie ujawniły się żadne bezwzględne przyczyny odwoławcze ani nie wystąpiła rażąca niesprawiedliwość wyroku.

Tytułem wstępnego podsumowania stwierdzić należy, iż kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy orzekając wziął pod uwagę wszystkie przeprowadzone dowody. Każdy zaś z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie, która uwzględniała wskazania wiedzy, logicznego myślenia i zasady doświadczenia życiowego. Sąd I instancji w jasny i przekonujący sposób przedstawił tok swojego rozumowania, który został w całości zaaprobowany przez Sąd odwoławczy

Powyższe stanowisko potwierdza analiza akt sprawy i uzasadnienie wyroku, w którym należycie wskazano, jakie fakty zostały uznane za udowodnione i jakie dowody były podstawą ich przyjęcia. Sąd prawidłowo też wskazał którym dowodom bądź ich częściom nie dał wiary, podając powody dokonania ich negatywnej oceny. Podkreślić przy tym należy, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada wymogom art. 424 § 1 i 2 kpk, w pełni pozwalając na kontrolę prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy za chybiony uznał zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na niezasadnym, zdaniem apelującego, przyjęciu, że oskarżony dopuścił się krótkotrwałego zaboru pojazdu pokrzywdzonego używając przemocy. Podkreślenia w tym miejscu wymagało, że obrońca oskarżonego omawiany zarzut oparł o te elementy osobowego materiału dowodowego, tj. wyjaśnienia oskarżonych oraz fragmenty zeznań A. M. (1) pokrzywdzonego, które zostały uznane przez Sąd I instancji za niewiarygodne.

Koniecznym jest przypomnienie, że „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd ”braku”), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd ”dowolności”). Może on być wynikiem niezajomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7 KPK) np. błąd logiczny, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonywającym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, czy oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych” (T. Grzegorzcyk, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Zakamycze 1998, s. 871; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 lutego 2017 r., II AKa 256/16, Legalis nr 1576843). Wyraźnie zaznaczyć również należy, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się do odmiennej oceny materiału dowodowego, a więc forsowaniu własnego poglądu strony na określony temat. Wręcz przeciwnie, podnoszenie tego rodzaju zarzutu wiąże się z koniecznością wskazania konkretnych uchybień sądu przy ocenie dowodów w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błędnosci

rozumowania i wnioskowania) czy sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 listopada 2016 r., II AKa 398/16, Legalis nr 1564533).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że obrońca oskarżonego D. T. (1) nie wykazał żadnych tego typu uchybień Sądu Rejonowego przy dokonywaniu weryfikacji materiału dowodowego, a zarzut swój ograniczył do zaprezentowania swojego subiektywnego poglądu na temat znajdujących się w sprawie dowodów. Sąd II instancji uznał stanowisko skarżącego za bezpodstawną polemikę z prawidłowo dokonaną przez Sąd niższej instancji oceną materiału dowodowego. Następstwem takiego przyjęcia była jednocześnie bezzasadność podniesionego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, ponieważ z prawidłowo uznanych przez Sąd Rejonowy za wiarygodne części wyjaśnień oskarżonych D. T. (1) i E. P. oraz fragmentów zeznań pokrzywdzonego A. M. (1) wynikało wprost, że podsądny D. T. użył wobec A. M. przemocy w postaci uderzenia w klatkę piersiową i odepchnięcia go w celu przełamania oporu pokrzywdzonego przed wydaniem samochodu marki V. (...). Ponadto nie ulega wątpliwości, że przemoc ta bezpośrednio poprzedzała moment zaboru pojazdu w celu krótkotrwałego użycia i została użyta przez oskarżonego po tym, gdy A. M. wysiadł z samochodu i kategorycznie odmówił jego wydania.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł powodów by uznać twierdzenia obrońcy, iż zastosowania przez D. T. przemoc nie była w żaden sposób związana z zaborem pojazdu i stanowiła łącznie ze wspomnianym zabraniam samochodu element wymierzonej pokrzywdzonemu przez oskarżonych „kary”, czy też „nauczki” za jego zachowanie w przeszłości wobec D. T. (1). Pogląd przedstawiany przez apelującego stanowił rozszerzenie linii obrony oskarżonego D. T. (1), który przed sądem zaprzeczał aby w ogóle uderzył A. M. (1) podczas pobytu nad jeziorem w W.. Obrońca jednak, w odróżnieniu od Sądu który wydał zaskarżony wyrok, jednostronnie przedstawił okoliczności zdarzenia, eksponując wyjaśnienia oskarżonego oraz towarzyszący sprawcom zaboru pojazdu zamiar dokuczenia pokrzywdzonemu. Natomiast Sąd Rejonowy wszechstronnie przeanalizował zaistniałą sytuację faktyczną z użyciem przemocy wobec A. M. (1), czego dowodem jest przekonująca treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż okoliczności faktyczne nie pozostawiały w tym wypadku wątpliwości, że użycie przemocy, które miało miejsce po tym jak pokrzywdzony odmówił wydania auta, miało na celu przełamanie jego oporu. Dowodem słuszności takiego rozumowania jest ustalenie przyczynowo-skutkowe, że zaraz potem sprawcy wsiedli do jego samochodu i odjechali.

W związku z nieuwzględnieniem powyższych zarzutów odwoławczych Sąd Okręgowy uznał za w pełni prawidłową ocenę prawną czynu przypisanego oskarżonemu D. T. (1) w punkcie 8 zaskarżonego wyroku, dzieląc stanowisko, że czyn oskarżonego wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 289 § 1 i 3 kk w zw. z art. 64 § 2 kk. W konsekwencji brak było podstaw do obniżenia oskarżonemu kary pozbawienia wolności za omawiany wyżej występki, zgodnie z propozycją apelującego.

W związku z powyższym należało jeszcze ustosunkować się do zgłoszonego przez obronę zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonych D. T. kar jednostkowych oraz kary łącznej pozbawienia wolności.

Przypomnienia w tym miejscu wymaga, że rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (vide: wyrok SN z 11 kwietnia 1985r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę ocen co do jej wymiaru, ale różnice tak zasadniczej natury, że karę dotychczas wymierzoną nazwać można by niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNKW 1995/5-6/33).

Po przeanalizowaniu okoliczności przedmiotowo-podmiotowych kontrolowanej sprawy i uwzględnieniu danych osobopoznawczych o oskarżonym, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że zarówno orzeczone wobec niego kary jednostkowe 6 miesięcy oraz 2 lat pozbawienia wolności, jak i kara łączna 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności były ze wszech miar celowe, oczekiwane i sprawiedliwe. Trzeba było bowiem zaakceptować przedstawione precyzyjnie

przez Sąd Rejonowy przesłanki jakimi kierował się przy wyborze rodzaju i wysokości kar. Kar, które są adekwatne do czynów jakich dopuścił się D. T. (1), a przy tym dostosowane indywidualnie do jego cech osobowościowych. Sąd Rejonowy wziął pod uwagę wszystkie okoliczności obciążające i łagodzące, o czym przekonuje uzasadnienie zaskarżonego wyroku. Zarówno wymierzona oskarżonemu kara 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 178 a § 1 kk (alternatywnie zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2), jak i kara 2 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 289 § 1 i 3 kk w zw. z art. 64 § 2 kk choć surowe i tak mieszczą się w dolnych granicach ustawowego zagrożenia za te czyny - zagrożenie ustawowe to kara od roku do 10 lat pozbawienia wolności, a z uwagi na zakwalifikowanie czynu jako popełnionego w ramach recydywy szczególnej wielokrotnej, granice kary możliwej do wymierzenia wynosiły od 1 roku i 1 miesiąca do 15 lat pozbawienia wolności. Mając zaś na uwadze wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy, w tym w szczególności dotychczasową wielokrotną karalność podsądnego, popełnienie czynu wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, dopuszczenie się przestępstwa z art. 289 § 1 i 3 kk w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej z art. 64 § 2 kk, a także znaczny stopień stężenia alkoholu w organizmie, tak orzeczone sankcje nie mogą być w żadnym razie uznane za nadmiernie surowe. Przeciwnie, trafnie odzwierciedlają one winę oskarżonego, szkodliwość społeczną jego zachowań i oddają właściwie społeczny sprzeciw dla sprawcy tych kategorii przestępstw (przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz przeciwko mieniu).

Sąd Okręgowy nie widział również żadnych podstaw by uznać za rażąco wygórowaną orzeczoną karę łączną, której wymiar został przez Sąd Rejonowy ukształtowany z zastosowaniem zasady asperacji. Określając wymiar kary łącznej Sąd I instancji niewątpliwie rozważył wszystkie okoliczności mające na niego wpływ. Sąd Okręgowy w pełni poparł Sąd Rejonowy, że pomimo bliskiego związku czasowego pomiędzy przypisanymi podsądnemu przestępstwami zachodziły pomiędzy nimi istotne różnice, które uniemożliwiały zastosowanie zasady pełnej absorpcji. Apelujący wskazując na bliski związek podmiotowo-przedmiotowy pominął zupełnie fakt, że przypisane D. T. przestępstwa były skierowane przeciwko zupełnie innym dobrom prawnym, a także to, iż dotychczasowa wielokrotna karalność podsądnego i stopień jego demoralizacji negatywnie świadczyły o sprawcy. Stąd też również względy prewencji indywidualnej oraz generalnej sprzeciwiały się zastosowaniu wspomnianej zasady określania wymiaru kary łącznej.

Sąd II instancji nie miał również żadnych zastrzeżeń do orzeczonych środków karnych w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i podania wyroku do publicznej wiadomości, a także zaliczenia na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresów zatrzymania podsądnego. Wszystkie te rozstrzygnięcia były zasadne, znajdowały oparcie w przepisach prawa. Żadnych też zastrzeżeń w tym zakresie nie zgłaszał apelujący w imieniu oskarżonego D. T. (1) obrońca.

--	--

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe rozważania, Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (pkt 1 wyroku).

W pkt 2 wyroku, na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 oraz § 4 ust. 3 w zw. z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714) Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. S. kwotę 516,60 złotych (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

W pkt 3 wyroku Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania odwoławczego. Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 636 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 633 kpk zwolnił oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa należnej od niego połowy kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierzył mu opłaty za drugą instancję. Sąd II instancji uznał, że w sytuacji, gdy oskarżony ma do odbycia karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności i obecnie nigdzie nie pracuje, nie stać go na uiszczenie kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i opłaty za II instancję.

Nie ma on także odpowiednich środków aby zwrócić koszty wyłożone przez Skarb Państwa na zapłatę wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu. Dlatego też oskarżonego zwolniono w całości z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

H. B. S. P. G.